

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
833 16 Bratislava, Matúškova 21

Tel.: 02/59 880 200, 54 775 369, Fax: 02/59 880 800

E-mail: uksup@uksup.sk

Opatrenie vyhlásené na predchádzanie výskytu a rozširovania baktérie Spály jadrovín (*Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al.) na území Slovenskej republiky

Č. j.: OOR/310/2009

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „kontrolný ústav“) vyhlasuje v zmysle § 25 písm. l) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/2005 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) nasledovné opatrenia na predchádzanie výskytu a rozširovania škodlivého organizmu baktérie Spály jadrovín *Erwinia amylovora* (Burr.) Winsl. et al na území Slovenskej republiky (ďalej len „spála jadrovín“).

Článok 1
Vyhlásené opatrenia

1. Zakazuje sa zavliekať a rozširovať škodlivý organizmus na území Slovenskej republiky.
2. Fyzickým a právnickým osobám sa ukladá za povinnosť bezodkladne ohlásiť všetky prípady výskytu alebo podozrení na výskyt škodlivého organizmu Odboru ochrany rastlín kontrolného ústavu, Hanulova 9/A, 844 29 Bratislava 42, tel. 02 / 69 20 44 75, fax 02 / 64 46 20 84, email: ochrana@uksup.sk. Za podozrenie z výskytu sa pritom považuje zistenie príznakov podobných príznakom napadnutia popísaných v prílohe, ktorá je súčasťou tohto opatrenia.
3. Pri plošnom napadnutí ucelenej výsadby intenzívnych produkčných ovocných sádov sa nariaďuje fyzickým osobám a právnickým osobám za povinnosť celoplošná likvidácia všetkých hostiteľských rastlín spály jadrovín na celej výmere napadnutého sadu za účelom preventívnej eradikácie spály jadrovín stanovenej rozhodnutím kontrolného ústavu.
4. Uvedené opatrenie sa vzťahuje iba na registrované ovocné sady kontrolným ústavom.

Článok 2
Kontrola dodržiavania opatrení

Dodržiavanie opatrení uvedených v článku 1 kontroluje kontrolný ústav podľa § 3 a § 25 zákona.

- a) Kontrolu dodržiavania opatrenia vykonávajú fytoinšpektori odboru ochrany rastlín kontrolného ústavu podľa § 4 ods. 1 písm. c) zákona.
- b) Nedodržaním opatrení nariadených kontrolným ústavom sa povinné osoby vystavujú postihu podľa § 4 ods. 4, § 28 a § 29 zákona.

Článok 3

Účinnosť

Toto opatrenie vstupuje do platnosti dňa 10.4.2009 a účinnosť nadobúda dňom zverejnenia na www.uksup.sk.

V Bratislave dňa: 1.4.2009

Ing. Pavel Filkorn v.r.
ústredný riaditeľ

Príloha k Opatreniu č. j. OOR/310/ 2009

Hostiteľské rastliny spály jadrovín

- *Chaenomeles spp.* – duhovec,
- *Cotoneaster spp.* – skalník,
- *Crataegus spp.* – hloh,
- *Cydonia spp.* – dula,
- *Eriobotrya spp.* – mišpulník,
- *Malus spp.* – jabloň,
- *Mespilus spp.* – mišpul'a,
- *Pyracantha spp.* – hlohyňa,
- *Pyrus spp.* – hruška,
- *Sorbus spp.* – jarabina,
- *Stranvaesia spp.*.

Spôsob šírenia spály jadrovín

Bakteriálne bunky sa šíria z miesta vzniku alebo prežívania na ďalšie hostiteľské rastliny pasívne, tzn. bez vynaloženia vlastnej energie. Na kratšie vzdialenosti (do 100 m) sa premiestňujú hlavne atmosférickou vodou (hlavne veternými dažďami), hmyzom, roztočmi a pavúkmi, na stredné vzdialenosti (100 – 5000 m) opeľujúcim hmyzom a na dlhé vzdialenosti (nad 5000 m) vtákmi, vzdušnými prúdmi a činnosťou človeka, ktorý je sprostredkovateľom prenosu infikovaného alebo kontaminovaného reprodukčného materiálu (vrúbľov, odrezkov, celých rastlín).

Opis príznakov z napadnutia spálou jadrovín

- Na kvetoch – odumieranie jednotlivých kvetov alebo celých súkvetí, ktoré hnednú alebo červenejú, ale neopadávajú. Na kvetných stopkách vidno kvapôčky baktériového slizu.
- Na listoch – výrazné nekrózy listovej čepele, sú akoby „spálené“, neopadávajú.
- Na plodoch – na mladých plodoch a stopkách vidno kvapôčky baktériového slizu, infekcie starších plodov majú výrazné tmavohnedé alebo hnedočervené lemy.
- Na konároch – najmladšie pletivá – jednoročné výhonky sú typicky hákovito ohnuté (tvar pastierskej palice), kôra a kmeň starších konárov pozdĺžne praská a vyteká z nich baktériový sliz. Na konároch okolo listov, ale aj v miestach rozkonárovania sa tvoria „zimné ložiská“ baktérií, tzv. lézie.
- Na koreňovom krčku a koreňoch – choroba sa prejavuje načervenalým sfarbením dreva. Baktériový sliz v suchších klimatických podmienkach zasychá a na mladých výhonkoch, prípadne plodoch sa tvoria baktériové povrazce.

